

YHDENVERTAISUUS
VALTUUTETTU

DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN
NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN
OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAÁITTARDEADDJI

Lausunto

1 (2)

21.10.2020

VVTDno-2020-905

Hallintovaliokunta

Asia: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Yhdenvertaisuusvaltuutettu kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä talousarvioksi vuodelle 2021.

Valtuutettu haluaa kunnioittavasti nostaa esille seuraavat keskeiset asiakokonaisuudet, jotka liittyvät vuoden 2021 talousarvion valmisteluun:

1. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston tehtävistä

Uuden valtuutetun viisivuotinen toimikausi alkoi 1.8.2020. Tämä vuosi on ollut, ja on edelleen, monin tavoin poikkeuksellinen myös valtuutetun toiminnassa. Valtuutetun toimisto on kuitenkin pystynyt, pitkälti etätyönä, jatkamaan keskeisiä toimintojaan. Puhelinneuvontamme, chat-toiminto ja muu työskentelymme yksittäisten henkilöiden yhteydenottojen perusteella on jatkunut katkeamattomana.

Vaikuttaa siltä, että yhteydenotot valtuutetulle ovat lisääntymässä tänä vuonna: ajalla 1.1.-30.9.2020 valtuutetulle tuli 753 yhteydenottoa koskien syrjintää. 1.1.2019-30.9.2019 vastaava luku oli 615. Kasvua on siten runsaat 22 %. Tämä voi kertoa siitä, että valtuutetun toimintaa tunnetaan vähitellen paremmin – mutta myös siitä, että ulkopuolisuuden ja syrjinnän kokemukset ovat tänä poikkeuksellisenä vuotena lisääntyneet. Alkuperä on nousemassa syrjintäperusteista suurimmaksi ryhmäksi, tämän hetken tilanteen valossa.

Myös ne tehtävät, jotka liittyvät hallintovaliokunnan toimialueisiin, ts. ihmiskaupparaporttoijan mandaatti, ulkomaalaisten oikeuksien edistäminen, sekä maasta poistamisen toimeenpanon valvonta, jatkuvat, ja olemme nivoneet näitä kokonaisuuksia yhteen tiiviimmin, yhteiseksi tiimiksi.

Toiminnastamme, julkaisuista sekä ajankohtaisista teemoista on tietoa verkkosivuillamme, <https://syrjinta.fi>

2. Uusi EU:n meri- ja rajavalvontaan liittyvä tehtävä

Päivitetty EU:n meri- ja rajavalvonta-asetus tuo Suomelle, kuten kaikille jäsenvaltioille, velvoitteen tarjota riippumattomia valvojia Frontex'in käyttöön, myös muiden jäsenvaltioiden tekemiin palautusoperaatioihin.

Hallitus on antanut esityksen eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koske- vaksi täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 141/2020 vp.) jossa esitetään, että yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäviin lisätään toimiminen eurooppalaisten palautuslentojen valvominen.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on lausunnossaan hallituksen esityksestä to- dennut, että tehtävä voidaan osoittaa valtuutetulle mikäli siihen osoitetaan riittävät resurssit jo vuoden 2021 talousarvioesityksessä. Tältä osin hallituk- sen esitykseen sisältyy ajatus, että täydentävään talousarvioesitykseen vuo- delle 2021 yhdenvertaisuusvaltuutetulle varataan resurssit uuden tehtävän hoitamiseksi (200 000 euroa, 2 htv). Yhdenvertaisuusvaltuutetulla ei kuiten- kaan ole tietoa aiotaanko tämä määräraha sisällyttää valtioneuvoston esi- tykseen täydentäväksi talousarvioesitykseksi 2021. Valtuutettu arvioi, että mikäli tämä määräraha myönnetään täydentävässä talousarvioesityksessä, valtuutettu kykenee tämän resurssin turvin organisoimaan uuden tehtävän, ja osallistumaan jo vuoden 2021 aikana Frontex-valvontaoperaatioihin. Val- tuutettu antaa mielellään lisätietoja hallintovaliokunnalle hallituksen esi- tyksen sekä tämän tehtävän osalta.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Kristina Stenman